

5 EsP

Unang Markahan

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Ang modyul na ito ay masusing sinuri at niribisa ayon sa pamantayan ng DepEd Regional Office 4A at ng Curriculum and Learning Management Division CALABARZON. Ang bawat bahagi ay tiniyak na walang nilabag sa mga panuntunan na isinasaad ng Intellectual Property Rights para sa karapatang pagkatuto.

Mga Tagasuri

Edukasyon sa Pagpapakatao

Ikalimang Baitang

Regional Office Management and Development Team: Job S. Zape, Jr., Jaypee E. Lopo, Romyr L. Lazo, Fe M. Ong-ongowan, at Lhovie A. Cauilan

Schools Division Office Development Team: Carolina R. Gonzales, Margarita L. Opeña, Aprilyn C. Tombado, Michelle T. Espino, Ferlinda G. Tinawin, Ferlinda G. Tina, Leomar G. Paracha, Mernie Grace Dionesio, Noruel M. Donato, Jean J. Tolentino, Gilbert Manaois, Renel A. Bernardino, Marigen N. Leosala, Nida C. Tagalag, Luhinia M. Ofren, Hiyasmin D. Capelo at Wendell S. Flores

Edukasyon sa Pagpapakatao Ikalimang Baitang
PIVOT IV-A Learner's Material
Unang Markahan
Unang Edisyon, 2020

Inilathala ng: Kagawaran ng Edukasyon Rehiyon IV-A CALABARZON
Patnugot: Wilfredo E. Cabral
Pangalawang Patnugot: Ruth L. Fuentes

PIVOT 4A CALABARZON

Gabay sa Paggamit ng PIVOT 4A Learner's Material

Para sa Tagapagpadaloy

Ang modyul na ito ay inihanda upang makatulong sa ating mga mag-aaral na madaling matutuhan ang mga aralin sa asignaturang EsP. Ang mga bahaging nakapaloob dito ay sinigurong naayon sa mga ibinigay na layunin.

Hinihiling ang iyong paggabay sa pagbibigay sa ating mga mag-aaral ng tamang paraan ng paggamit nito. Malaki ang iyong maitutulong sa pag-unlad nila sa pag-unawa sa pagpapakita ng kakayahan nang may tiwala sa sarili na kanilang magiging gabay sa mga sumusunod na aralin.

Salamat sa iyo!

Para sa Mag-aaral

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
3. Maging tapat at may integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
4. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
5. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagpadaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagpadaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong kay nanay o tatay, o sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi sa MELC. Kaya mo ito!

Mga Bahagi ng PIVOT 4A Modyul

	Bahagi ng LM	Nilalaman
Panimula	Alamin	Ang bahaging ito ay naglalahad ng MELC at ninanais na outcome ng pagkatuto para sa araw o lingo, layunin ng aralin, pangunahing nilalaman at mga kaugnay na halimbawa para makita ng mag-aaral ang sariling kaalaman tungkol sa nilalaman at kasanayang kailangan para sa aralin.
	Suriin	
Pagpapaunlad	Subukin	Ang bahaging ito ay naglalahad ng mga aktibidad, gawain, nilalaman na mahalaga at kawili-wili sa mag-aaral, karamihan sa mga gawain ay umiinog lamang sa mga konseptong magpapaunlad at magpapahusay ng mga kasanayan sa MELC lalo na ang bahaging ito ay nagbibigay ng oras para makita ng mag-aaral ang alam niya, hindi pa niya alam at ano pa ang gusto niyang malaman at matutuhan.
	Tuklasin	
	Pagyamanin	
Pakikipagpalihan	Isagawa	Ang bahaging ito ay may iba't ibang gawain at oportunidad sa pagbuo ng kailangang Knowledge Skills and Attitude (KSA). Pinahihintulutan ng guro ang mga mag-aaral na makisali sa iba't ibang gawain at oportunidad sa pagbuo ng kanilang mga KSA upang makahulugang mapag-ugnay-ugnay ang kanilang mga natutuhan pagkatapos ng mga gawain sa D. Inilalantad ng bahaging ito sa mag-aaral ang totoong sitwasyon/ gawain ng buhay na magpapasidhi ng kaniyang interes upang matugunan ang inaasahan, gawing kasiya-siya ang kanilang pagganap o lumikha ng isang produkto o gawain upang ganap niyang maunawaan ang mga kasanayan at konsepto.
	Linangin	
	Iangkop	
Paglalatap	Isaisip	Ang bahaging ito ay nagtuturo sa mag-aaral ng proseso na maipakikita nila ang mga ideya, interpretasyon, pananaw, o pagpapahalaga at makalikha ng mga piraso ng impormasyon na magiging bahagi ng kanilang kaalaman sa pagbibigay ng repleksiyon, pag-uugnay o paggamit nang epektibong nito sa alinmang sitwasyon o konteksto. Hinihikayat ng bahaging ito ang mga mag-aaral na lumikha ng mga estrukturang konseptuwal na nagbibigay sa kanila ng pagkakataong pagsamahin ang mga bago at lumang natutuhan.
	Tayahin	

Pagpapahalaga sa Katotohanan

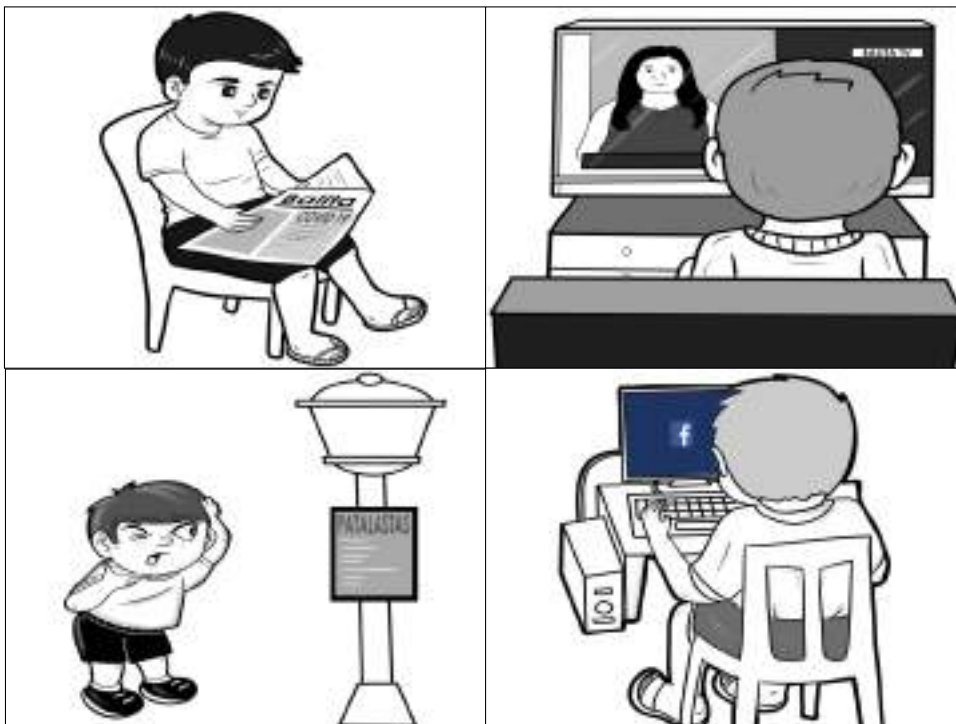
Aralin

Noong nakaraang taon, natutuhan at nagawa mong maipamalas ang pag-unawa sa mga makabuluhang gawain. Kasama na rito ang pagpapahalaga tungo sa wasto, maayos, masaya at mapayapang pamumuhay.

Ngayong taon, ipagpapatuloy mo ang pagtuklas sa mga bagong kaalaman tungo sa pagsasabuhay ng mga ito. Layon ng asignaturang Edukasyon sa Pagpapakatao para sa taong ito na magabayan kang maipamalas ang iyong pag-unawa sa pagsusuri sa pagpapahayag, pagganap ng tungkulin ng may pananagutan at pagsasabuhay.

Nakapaloob sa modyul na ito ang parehong tunguhin na may kinalaman sa sarili at pamilyang kinabibilangan. Pag-aaralan mo ang mga impormasyong hatid ng mga balita, patalastas, programa sa telebisyon at **internet**. Sisiyasatin mo kung tama o hindi ang ipinababatid ng mga ito upang hindi malinlang o maging biktima ng maling ulat tulad ng ginagawa ng mga bata sa mga larawan sa ibaba.

Sa pagtatapos ng araling ito, inaasahang napahahalagahan mo ang katotohanan sa pamamagitan ng pagsusuri.

Nanood ka ba ng mga patalastas sa telebisyon? Alin sa mga iyon ang pinaka-gusto mo? Tingnan ang isang patalastas o anunsiyo sa ibaba at gawin ang itinakdang gawain.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Suriin ang mga detalye ng patalastas o anunsiyo sa itaas. Ibigay ang hinihinging impormasyon. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. Anong detalye o impormasyon ang iyong nakalap sa patalastas tungkol sa mga sumusunod:
  - a. produktong ibini-benta:
  - b. pinanggalingan ng patalastas:
  - c. presyo ng produkto:
  - d. kailan maaaring makabili:
2. Ano raw ang masasabi mo kapag nakakain ka nito? Naniniwala ka ba rito?
3. Bibili ka ba nito? Bakit?

Anong tumatakbo sa iyong isipan sa tuwing nakakakita o nakababasa ka ng mga anunsiyo o patalastas? Pinanonood mo lang ba at binabalewala ang mga ito? Pinag-iisipan mo ba ang mga ito?

Maaari ka ng magsimulang magsuri gamit ang mahahalagang impormasyong katulad ng iyong hinanap at katanungang sinagot sa unang gawain.

D

Paborito mo ba ang **ice cream** o sorbetes? Masarap siguro ito dahil ma-krema raw ayon sa patalastas. Marahil rin ay nakumbinsi ka sa sinasabi na mapapa-uhmm ka sa sarap.

Pansinin mong muli kung kailan ito mabibili? Buwan na ng Agosto at panahon rin ng tag-ulan. Nababagay ba na kainin ang sorbetes sa panahon ngayon o mas mainam sa panahon ng tag-init tulad ng mga buwan ng Abril at Mayo?

Marahil ay naisip mo rin na tila yata napakamahal naman ng presyo nito. Limampung piso kapalit ang isang apa ng sorbetes? Bibili ka pa rin ba kung ganito ito kamahal?

Ngayon, tanungin mo ang iyong sarili. Agad-agad ka bang maniniwala sa sinasabi ng mga patalastas?

Hindi lahat ng iyong maririnig, mababasa at mapanonood sa balita, patalastas, programang pantelebisyon at internet ay totoo. Ang ilan sa mga impormasyong makukuha mo sa mga ito ay maaaring mali o kasinungalingan lamang. May mga taong maaaring sinadyang gawin ang mga ito. Ang iba naman ay maaaring nagkataon lamang bunga ng hindi pag-iisip kung tama nga ito at agad ipinakalat sa iba.

Ang pagsusuri o pagsisiyasat ay ang paggamit ng isipan upang alamin ang katotohanan. Ang taong mapanuri ay hindi kaagad naniniwala o nagpapadala sa naririnig, nababasa o nakikita. Hindi rin siya nagpapadalos-dalos na ibalita sa iba ang impormasyon. Tinitiyak muna niya kung tama ang mga ito at may batayan.

Paano nga ba ang maging mapanuri? Narito ang ilan sa mga kilos bilang palatandaan ng isang taong mapanuri:

- Masusing binabasa, pinakikinggan o pinanonood ang ulat o impormasyon.
- Inuunawa ang mga nakalap na impormasyon.
- Naghahanap ng iba pang panggagalingan ng impormasyon upang maihambing kung pareho at tama ang isinasaad.
- Inaalam kung ang **source** o pinagmulan ay kapani-paniwala.
- Nagtatanong sa marunong, eksperto o kinauukulan.

E

Kaya mo na bang isagawa ang mga kilos ng isang mapanuring bata? Halina at gawin mo ito.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Pumili ng isang balita o patalastas mula sa radyo, diyaryo, programa sa telebisyon o sa internet. Maaari mo itong kopyahin o gupitin ang sipi at idikit. Sagutin ang mga tanong sa ibaba. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

ISANG BALITA O PATALASTAS

1. Tungkol saan ang balita o patalastas na iyong napili?
2. Totoo ba ang impormasyong nakasulat dito? Ano ang naging batayan mo?
3. Ano ang mga katangian ng pagiging mapanuri ang naipakita mo habang ginawaga ang gawain sa pagkatuto?

A

Bilang bata, mahalagang masuri mo muna ang mga impormasyon. Makabubuting maging mapanuri. Isakilos ang mga palatandaan ng pagiging isang mapanuri. Ang katangiang ito ay nangangahulugan ng iyong pagpapahalaga sa katotohanan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Sagutin ang mga sumusunod ayon sa iyong natutuhan sa araling ito. Isulat ang letra ng sagot sa iyong kuwaderno.

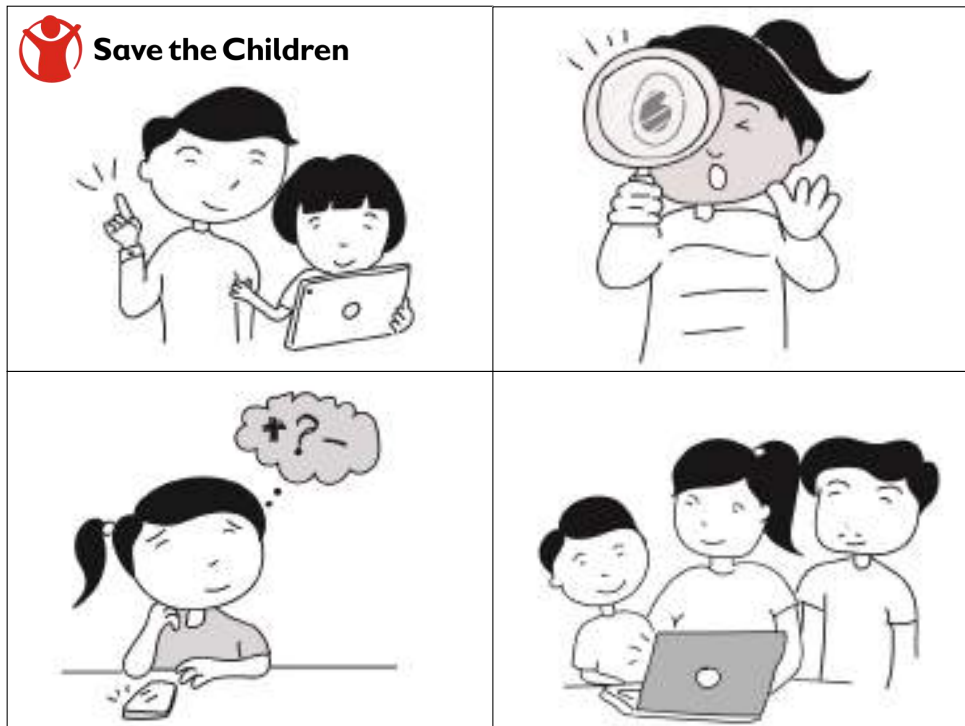
1. Ito ay ang paggamit ng isipan upang alamin ang katotohanan.
A. pagsusuri   B. pagtatanong   C. paniniwala   D. pagpanig
2. Ang mga sumusunod ay palatandaan ng pagiging mapanuri, **MALIBAN** sa ____
A. masusing pagbabasa   C. pagtatanong sa marunong
B. pagtitiwala agad   D. pagti-tsek ng source
3. Tama ang iyong pagiging mapanuri kung ____
A. naniniwala ka lang kung maganda ang balita
B. humahanap ka ng iba pang mga impormasyon
C. ginagamit mong panakot ang maling impormasyon
D. hindi mo pinakikialaman ang balita dahil bata ka pa
4. Sinabi ni Homer kay Mercy na nabasa nito sa internet na may sasabog daw na bulkan sa susunod na linggo. Mapanuri si Mercy kung ____
A. tatanungin niya si Homer ng iba pang detalye
B. magbabasa ng impormasyon sa iba pang source
C. manonood/magbabasa ng balita sa **TV**/diyaryo
D. lahat ng nabanggit
5. Nanalo ka raw ng malaking halaga ayon sa ipinadalang **text** sa **cellphone**. Pinayuhan kang tumawag upang ibigay ang lugar ng iyong tirahan. Mapanuri ka kung ____
A. ibibigay mo ito   C. papatawagan mo sa nanay mo
B. iti-**text** mo ito   D. aalamin mo muna kung totoo

I

Aralin

Natutuhan mo sa nakaraang aralin ang pagbibigay halaga sa katotohanan. Naipakita mo ito sa pamamagitan ng pagsusuri ng balitang napakinggan, patalastas na nabasa/narinig, napanood na programang pantelebisyon at nabasa sa internet.

Magiging sentro naman ng bagong araling ito ang pagtukoy sa mga dulot o epekto ng mga impormasyong inihahatid ng diyaryo, magasin, radyo, pelikula, telebisyon at internet. Tutukuyin mo ang mabubuti at masasamang dulot ng mga impormasyong mula sa mga nabanggit tulad ng ginagawa sa mga larawan mula sa Save the Children.

Batid mo na ba ang mga mabubuti o magagandang dulot ng pagkakaroon ng kaalaman mula sa mga ito? Sa kabilang banda, alam mo rin ba ang maaaring maging masamang epekto ng mga impormasyong hatid ng mga ito? Kung hindi pa, malalaman mo sa mga susunod na gawain. Kung oo naman, palalalimin pa ang iyong kaalaman.

Sa pagtatapos ng araling ito, ikaw ay inaasahang nakasusuri ng mabuti at di-mabuting maidudulot sa sarili at miyembro ng pamilya ng anomang babasahin, napapakinggan at napananood.

D

Batid mo nang marami kang impormasyong makukuha mula sa diyaryo, magasin, radyo, pelikula, telebisyon at internet. Ang mga ito ay maaaring magdala ng mabuti at di-mabuting dulot. Alam mo ba kung ano ano ang mga ito? Subukin at tuklasin mo.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Mag-isip ng mabuti at di-mabuting dulot ng mga impormasyon sa iyo at sa pamilya. Sundin ang porma ng halimbawa sa ibaba. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

MABUTING DULOT	DI-MABUTING DULOT

Ang mga impormasyong iyong natatanggap ay maaaring makatulong o makapaminsala sa iyo at sa miyembro ng iyong pamilya. Upang higit mong maunawaan, narito ang mga mabubuting dulot ng mga ito:

- pagkakaroon ng bago at karagdagang mga kaalaman
- pagiging **updated** o may alam sa kasalukuyang mga pangyayari
- paglawak at paglalim ng pagkaunawa
- pagkakabatid sa katotohanan

Hindi lahat ng impormasyon ay mapakikinabangan. Mayroon ding mga di-mabuting dulot ang mga ito tulad ng:

- pagkalito dahil sa dami at iba-iba
- hindi pagkakaunawaan o pag-aaway
- pagkakaiba-iba ng mga pinaniniwalaan
- pag-aalala o takot sa mga tao

Paano mo ba matitiyak na ang mabuting dulot lang nito ang matatanggap mo? Paano mo maiiwasang maranasan ang di-mabuting dulot ng mga impormasyon. Basahin ang tula at pagyamanin ang iyong kaalaman.

Ako ay Mapanuri

J. Lopo

Aking nababatid na yaong mga impormasyon
Mabuti ang dulot; minsan nama'y masama iyon
Kaya aking sinusuri at binibigyang atensiyon
Upang maging wasto ang kilos kong itutugon

Bagong kaalaman ay aking palalawakin
Pagkaunawa naman aking palalalimin
Kasalukuyang pangyayari ay alam ko rin
Wasto at katotohanan, aking tatamuhin

Marami mang nababasa ay hindi ako malilito
Aalamin ang tunay upang huwag magkagulo
Lilinawin ang balita at takot ay iwawaksi ko
Paniniwalaan din lamang ang tama o totoo.

Protektahan ang sarili at kasapi ng pamilya
Tsismis ay huwag pansinin o ikalat sa iba
Piliin ang palabas sa telebisyon o pelikula
Suriin ang magasin upang tama ang mabasa.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Isulat ang salitang Tama kung naaayon ito sa nilalaman ng tula. Isulat naman ang salitang Mali kung hindi. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

- _____ 1. Nararapat na palawakin ang mga bagong kaalaman.
- _____ 2. Pawang mabubuti lamang ang dulot ng mga impormasyon.
- _____ 3. Kailangang siyasatin ang balita upang bigyang linaw kung tama nga ba ang nilalaman nito.
- _____ 4. Tama lang na malito dahil maraming nababasa.
- _____ 5. Huwag maniniwala hangga't hindi napatutunayan na tama o totoo ang mga impormasyong nakalap.

E

Matapos mong mapag-aralan ang mabuti at di-mabuting dulot ng mga impormasyon, handa ka na bang ipamalas ang iyong kaalaman?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Basahin ang bawat sitwasyon. Lagyan ng 😊 kung ito ay mabuting dulot ng impormasyon. Lagyan naman ng ☹ kung hindi. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

- ____ 1. Nakaiwas ang pamilya ni Karen sa COVID-19 dahil sinunod nila ang nabasa sa internet na kailangang gawin ang **social distancing** o pagkakaroon ng anim na talampakang distansiya.
- ____ 2. Nagkagulo ang mga taga-barangay dahil ipinagkalat ng isang babae na wala na raw COVID-19 at maaari ng lumabas. Nagsilabas lahat ang mga tao at tumambay sa mga daan.
- ____ 3. Lumabas ang batang si Keanna sa silid na nakasuot ng maikling damit at shorts. Mapula din ang kanyang labi at naka-**make-up**. Nang tanungin ng ina, sumagot ito na ginaya niya iyon sa isang magasin.
- ____ 4. Nagulat si Avery sa isinumbong sa kanya ng kaibigan na sabi diumano ni Baby. Sa halip na maniwala, kinausap niya si Baby upang alamin ang katotohanan.
- ____ 5. Sinuntok ni Kier ang kapatid na si Neil. Nang pagpaliwanagin, umamin ito na napanood niya sa pelikula at ginaya lang ito.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Mag-isip ng isang karanasan na nakatanggap ka o ang iyong mga kapamilya ng isang balita. Tama ba ito o mali? Anong naidulot nito sa iyo/sainyo? Gawin ito sa iyong kuwaderno.

IMPORMASYONG NATANGGAP	TAMA BA O MALI	MABUTI O DI-MABUTING DULOT
_____	_____	_____
_____		_____
_____		_____
_____		_____
_____		_____

A

Bilang bata, mahalagang masuri mo muna ang mga impormasyon. Makabubuting maging mapanuri. Isakilos ang mga palatandaan ng pagiging isang mapanuri. Ang katangiang ito ay nangangahulugan ng iyong pagpapahalaga sa katotohanan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Sagutin ang mga sumusunod ayon sa iyong natutuhan sa araling ito. Isulat ang letra ng sagot sa iyong kuwaderno.

1. Ang mga impormasyong makukuha sa diyaryo, magasin, telebisyon, pelikula at internet ay magdudulot ng _____
A. mabuti   B. di-mabuti   C. saya   D. A at B
2. Ang mga sumusunod ay mabuting dulot ng mga impormasyon, MALIBAN sa _____
A. pagkakaroon ng bago at karagdagang mga kaalaman
B. paglawak at paglalim ng pagkaunawa
C. pagkalito dahil sa dami at iba-iba
D. pagkakabatid sa katotohanan
3. Ang hindi magandang dulot ng mga impormasyong natatanggap ay _____
A. pagkakaiba-iba ng mga pinaniniwalaan
B. hindi pagkakaunawaan o pag-aaway
C. pag-aalala o takot sa mga tao
D. lahat ng nabanggit
4. Ang sitwasyong nagpapakita ng hindi magandang epekto ng impormasyon ay _____
A. mas dumami ang kaalaman ni Avria dahil sa mga nabasa
B. natuklasan ni Kurt ang katotohanan dahil nagsiyasat siya
C. nag-away ang magkaibigan dahil magkaiba ang alam nila
D. nasasagot ni Rose ang mga tanong dahil updated siya
5. Upang hindi maging biktima ng maling impormasyon, kailangan mong maging _____
A. mapamaraan   B. mapaniwalain   C. mapagduda   D. mapanuri

Pagpapakita ng Kawilihan at Positibong Saloobin

I

Aralin

Natutuhan mo sa nakaraang aralin ang mga mabuti at di-mabuting maidudulot sa sarili at miyembro ng pamilya ng anomang babasahin, napakikinggan at napanonood. Ipagpatuloy mo ang pagiging mapanuri.

Ngayon naman ay pagtutuunan mo ng pansin ang tungkol sa iyong pag-aaral. Kumusta ka ngayong panahon ng COVID-19 pandemic? Kumusta ang iyong pag-aaral ngayong hindi ka pa pisikal na nakapapasok sa paaralan? Binabasa mo ba ang mga aralin tulad ng mga bata sa itaas?

Ipauunawa sa iyo sa loob ng dalawang linggo ang kahalagahan ng pagkakaroon mo ng sipag at tiyaga sa pag-aaral. Maisasagawa mo ito sa pamamagitan ng pagbabasa, pakikipagtalakayan, pagtatanong, paggawa ng mga gawain sa pagkatuto at pagbabahagi ng natutuhan sa iba.

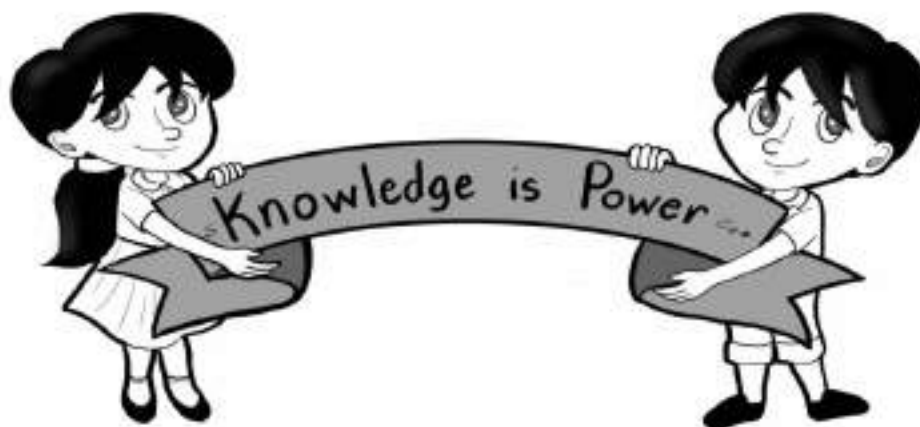
Nagagawa mo ba ang mga ito nang may pagkukusa at kasiyahan sa iyong damdamin? Naipakikita mo ba ang iyong sipag sa pag-aaral? Buong puso mo bang hinaharap ang mga hamong handog ng mga aralin?

Sa pagtatapos ng araling ito, ikaw ay inaasahang nakapagpapakita ng kawilihan at positibong saloobin sa pag-aaral.

Narinig mo na ba mula sa iyong mga magulang ang mga katagang: “Mag-aral kang mabuti, anak. Iyan lamang ang kayamanang maipamamana namin sa iyo?” Kung hindi pa ay tanungin sila kung sinabihan sila ng ganito ng kanilang mga magulang.

Ngayon naman ay suriin mo ang isa pang kasabihang nakalimbag sa ibaba. Gawin ang unang gawain sa pagkatuto.

D

Ayon kay Francis Bacon, “**Knowledge is Power**”. Sa Filipino, “Ang Kaalaman ay Kapangyarihan.” Ano nga ba ang ibig sabihin ng salitang kaalaman? Paano nagkakaroon ng ganito ang isang batang tulad mo?

Bakit kaya nasabing ang kaalaman ay isang kapangyarihan. Ano ba ang pagkaunawa mo sa salitang kapangyarihan. Ano ano ang kayang gawin nito. Nais mo bang magkaroon ng kapangyarihan?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Mag-isip ng sariling pakahulugan sa kasabihang “Ang Kaalaman ay Kapangyarihan.” Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno. Magtanong sa iba pang kasapi ng pamilya at ikumpara kung pareho ang inyong sagot.

PANGALAN NG SUMAGOT	SAGOT NA IBINIGAY

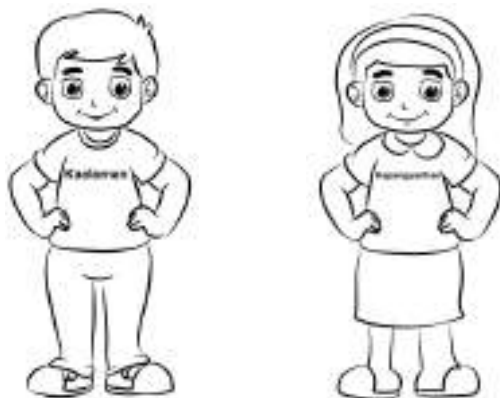
Ang kaalaman o **knowledge** ay ang mga impormasyong taglay ng tao. Tinatawag din itong kabatiran o karunungan. Nakukuha ang mga ito sa pamamagitan ng pag-aaral o pagkakaroon ng karanasan.

Marami na ba o malawak ang iyong kaalaman? Nais mo bang maragdagan pa ang mga ito? Ano ano ang dapat mong gawin upang patuloy na mapayabong ang iyong kaalaman?

Ang mga sumusunod ay ilan sa maaari mong gawin upang mas higit na matuto at magkaroon ng mga kaalaman:

- maglaan ng tiyak at sapat na oras sa pag-aaral
- magkaroon ng kawilihang magbasa at gawin ang mga gawain
- maging matiyaga sa mga aralin kahit na nahihirapan
- gumamit ng iba't ibang **sources** o pinagmumulan ng mga impormasyon maliban sa modyul
- magtanong sa ibang mapagkakatiwalaan at pababahagi

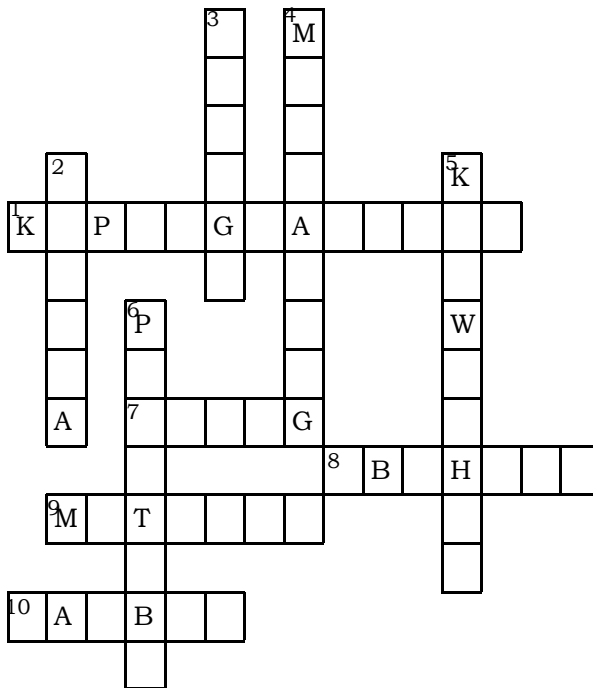
Sa kabilang banda, nakalulungkot isipin na maraming batang tulad mo ang hindi pinahalagahan ang pag-aaral. Mas pinipili nilang sayangin ang kanilang oras sa paglalaro at iba pang hindi mahahalagang bagay. Ang iba naman ay sadyang tinatamad o hindi naman kaya ay walang gana sa pag-aaral. Hindi ka dapat tumulad sa kanila.

Sinasabing ang kaalaman ay kapangyarihan sapagkat kung mayroon ka nito, maiiwasan mong maging biktima ng panloloko. Dahil marami kang alam, maaari ka na ring makapagbahagi. Makararating ka rin sa maraming lugar na hindi mo pa napupuntahan dahil sa iyong pagbabasa. Matutuklasan mo rin ang maraming bagay kapag ikaw ay may karunungan. Ang espesyal na kakayahang ito ang magdudulot sa iyo ng magandang kinabukasan. Makakamtan mo ang iyong mga pangarap.

PIVOT 4A CALABARZON

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Sagutin ang palaisipan o **crossword** sa ibaba mula sa natutuhan tungkol sa pgakakaroon ng kaalaman. Gamitin ang mga deskripsiyon upang matukoy ang kasagutan. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

PAHALANG

1. espesyal na kakayahan
7. katuwang ng tiyaga
8. pagbibigay sa iba
9. pangarap
10. ang pagbabasa ay isang pagla-

PABABA

2. pagbibigay importansiya
3. kasama ng salitang sipag
4. maghanap ng sagot
5. pagiging masaya sa pag-aaral
6. kabaliktaran ng negatibo

May pangarap ka ba sa buhay? Ano ang gusto mong maging paglaki mo? Ano ang gagawin mo upang matupad ito?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Isulat o iguhit ang gusto mong maging sa hinaharap. Ilahad ang iyong mga gagawin upang matupad mo ang pangarap na ito. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

**ANG AKING
PANGARAP**

**MGA GAGAWIN UPANG
MATUPAD ANG PANGARAP**

PIVOT 4A CALABARZON

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Basahin at unawain. Isulat ang Tama kung ang nakasaad ay pagpapakita ng kawilihan at positibong saloobin sa pag-aaral. Isulat naman ang Mali kung hindi. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

- _____ 1. Nakipagtalakayan si Aiza sa kamag-aral na si Emily gamit ang cellphone. Pinag-usapan nila ang tungkol sa mga aralin.
- _____ 2. Hindi sinunod ni Ruben ang payo ng nanay at guro na ipagpatuloy ang pag-aaral. Tuluyan na siyang huminto.
- _____ 3. Itinuturo o ibinabahagi ni Marvin sa nakababatang kapatid na si Anchie ang natututuhan niya.
- _____ 4. Gustong-gusto ni Amara na maglaro ng **teacher-teacher**an.
Pangarap niyang maging guro upang maturuan ang ibang bata.
- _____ 5. Nagmamaktol o 'di kaya'y umiiyak si Biboy tuwing sinasabihan ng tatay na magsimula ng mag-aral gamit ang mga modyul.

Masaya ka ba tuwing nag-aaral? Gaano kadalas mong naipakikita ang positibong saloobing ito?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Magpasya kung gaano kadalas mong naipakikita ang mga nakatalang positibong saloobin sa pag-aaral. Lagyan ng tsek (/) ang hanay ng iyong sagot. Lagyan naman ng puso ang mga minarkahan mo sa hanay ng Minsan at Bihira bilang tanda na gagawin mo na ito palagi. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

Mga Positibong Saloobin at Pag-uugali sa Pag-aaral	Palagi	Minsan	Bihira
1. Naglalaan ako ng tiyak na oras sa pag-aaral.			
2. Ginagawa ko at tinatapos ang pag-aaral at mga gawain sa pagkatuto kahit nahihirapan.			
3. Inuunawa ko ang aking binabasa. Nagtatanong ako o nagpapatulong kung kinakailangan.			
4. Ibinabahagi ko ang aking kaalaman sa kamag-aaral o kasapi ng pamilya.			
5. Ginagamit kong inspirasyon ang aking pangarap kaya nagsisipag ako mag-aral.			

A

Ang mga positibong saloobin at kawilihan sa pag-aaral ay dapat taglayin ng isang mag-aaral na tulad mo. Ito ang magiging gabay mo tungo sa pagkakamit ng lubusang pagkatuto at malalim na kaalaman sa iba't ibang aspeto ng karunungan.

Ang kaalaman ay isang kapangyarihan. Ito ang magbibigay sa iyo ng mga kakayahan na magdadala sa iyo sa katuparan ng iyong mga pangarap.

Habang bata ka pa ay pagbutihin ang pag-aaral. Maging masipag at matiyaga. Makakamtan mo ang magandang kinabukasan kung may pinag-aralan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Sagutin ang mga sumusunod ayon sa iyong natutuhan sa araling ito. Isulat ang letra ng sagot sa iyong kuwaderno.

1. Ito ay kasingkahulugan ng kabatiran o karunungan. Nakukuha ang mga ito sa pamamagitan ng pag-aaral o pagkakaroon ng karanasan.
A. kaalaman   B. talento   C. aral   D. kapangyarihan
2. Ayon sa sinabi ni Francis Bacon, "Knowledge is ____."
A. dream   B. power   C. life   D. everything
3. Ang mga sumusunod ay maaari mong gawin upang maipakita ang positibong saloobin sa pag-aaral, MALIBAN sa ____
A. pagdadamot ng impormasyon o kaalaman sa iba
B. paglalaan ng tiyak at sapat na oras sa pag-aaral
C. pagkakaroon ng kawilihang gawin ang mga gawain
D. pagiging matiyaga sa mga aralin kahit na nahihirapan
4. Madalas ipinagpapaliban ni Cindy ang pag-aaral kaya nakaklimutan na niyang tapusin. Ang gawaing ito ay ____
A. tama   B. okay lang   C. mali   D. kahanga-hanga
5. Ang pagiging masipag at matiyaga sa pag-aaral ay magdadala sa katuparan ng iyong ____
A. pagtatapos   B. pagyaman   C. hiling   D. pangarap

Pagpapakita ng Katapatan sa Paggawa at Pakikiisa

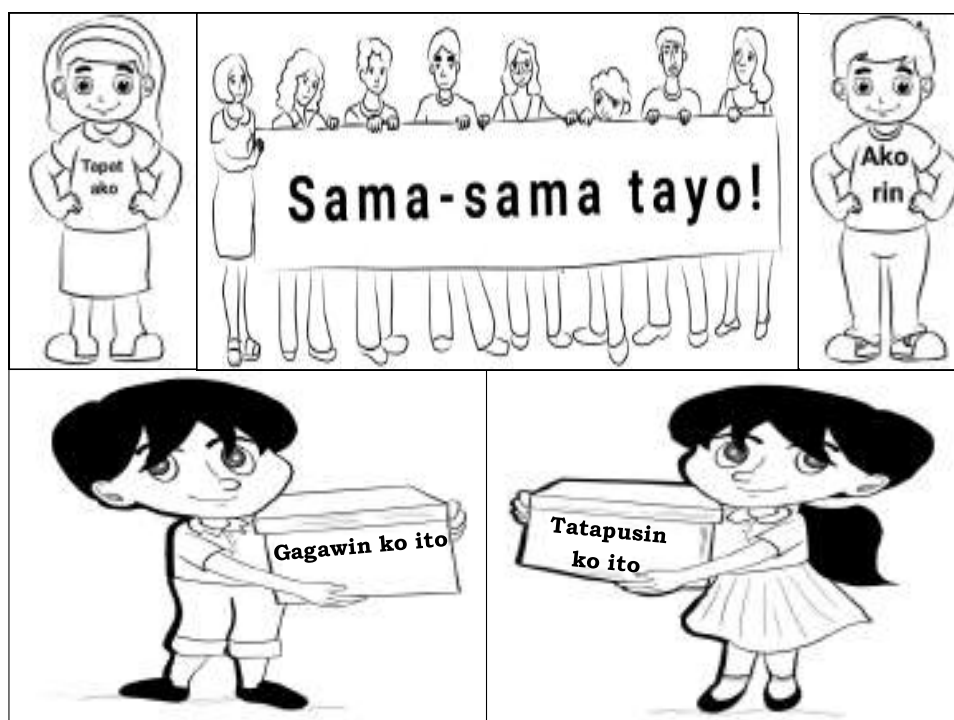
I

Aralin

Natutuhan mo sa nakaraang aralin na ang kaalaman ay kapangyarihan. Naipakita mo rin ang iyong kawilihan at positibong saloobin sa pag-aaral. Manatiling masipag at matiyaga upang mas maragdagan ang iyong kaalaman. Matutupad mo ang iyong mga pangarap.

Gaano ba kadali o kahirap para sa iyo ang mag-aral ngayong wala kang mga kasamang kamag-aaral. Nagagawa mo ba at natatapos ang lahat ng mga gawain ng may katapatan tulad ng ipinakikita sa ibaba?

Sa araling ito, tatalakayin ang tungkol sa katapatan sa paggawa sa mga gawaing may kinalaman sa iyong pag-aaral. Ipauunawa sa iyo ang kahalagahan ng pagsasagawa ng mga takdang gawain ng hindi nandaraya. Masdan ang mga larawan at unawain ang mensaheng taglay ng mga ito.

Kagaya ng tagubilin ng Kagawaran ng Edukasyon, layon nitong maikintal sa iyong isip at puso ang **Honesty is the Best Policy**.

Sa pagtatapos ng araling ito, ikaw ay inaasahang nakapagpapakita ng matapat na paggawa sa mga proyektong pampaaralan. Layon din nito na ikaw ay nakapagpapatunay na mahalaga ang pagkakaisa sa pagtatapos ng gawain.

Nami-**miss** mo na bang bumalik sa iyong silid aralan at Makita ang iyong guro at mga kamag-aaral? Natatandaan mo ba ang itsura ng iyong dating klasrum? Pagmasdan ang larawan sa ibaba.

Honesty is the best policy

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Sagutin ang mga katanungan. Isulat ang

1. Ano ano ang nakikita sa larawan na katulad ng mayroon sa dati mong silid aralan?
2. Ano ang pinakamasayang alaala mo sa klasrum?
3. Napapansin mo ba dati ang nakalagay sa pader na “Honesty is the Best Policy”? Ano ang ibig sabihin nito?

D

Marahil ay hindi mo nabibigyang pansin ang “Honesty is the Best Policy” na nakalagay sa pader ng inyong silid aralan. Kung nabasa mo naman ito, baka hindi pa lubusan ang pagkaunawa mo sa kasabihang ito.

Ang **honesty** ay katumbas ng salitang katapatan o pagiging matapat. Ang taong matapat ay nagsasabi ng katotohanan sa lahat ng panahon. Kumikilos siya ng wasto o tama kahit walang nakatingin. Hindi siya nandaraya o nanlalamang sa kapwa. Ginagawa niya ang anomang tungkulin na nakaatas sa kanya ng hindi nangongopya. Nakikipagkaisa rin siya sa mga gawain tungo sa ikatatapos ng mga ito sa tamang paraan.

Masasabi mo bang ikaw ay tapat? Ano ano ang kilos na palatandaan ng pagpapakita ng katapatan sa mga gawing may kinalaman sa pag-aaral?

Ikaw ay matapat kung:

- sinasagot mo ang mga katanungan na hindi tinitingnan ang susi sa pagwawasto
- binabasa mo ang lahat ng nakapaloob sa mga aralin
- isinasagawa mo ang mga gawain at hindi ito ipinagagawa sa iba
- tinutupad mo ang ipinangako o sinabing gagawin na mag-aaral
- nakikiisa ka sa mga gawain na kinakailangang may ka-pangkat

May iba ka pa bang naiisip na paraan upang maipakita mo ang iyong katapatan sa pag-aaral lalo na ngayong panahon ng COVID-19 **pandemic**? Bakit ito mahalaga? Basahin mo ang kuwento sa ibaba.

Ang Batang Matapat

Ikalimang linggo na mula nang mag-umpisa ang pasukan. Dahil ipinagbabawal pa ang pagpunta sa paaralan, sa pamamagitan lamang ng ipinadadalang modyul nakapag-aaral ang maraming bata. Isang araw, nagpadala ng mensahe sa mga nasa ikalimang baitang si Gng. Tombado. Sinabi niyang gawin ang gawain sa pagkatuto sa pahina 24.

Nagmadaling nagbasa ng modyul si Yuri. Ginawa niya agad ang atas ng guro. Samantala, si James naman ay naglaro muna. Gabi na nang maalala niya ito at pagod na. Ipinagawa na lang niya ito sa kanyang ina.

Kinabukasan ay ipinapasa na ng guro ang kanilang ginawa.

“Napakaganda ng gawa ni James,” sabi ng guro. “Mahusay!,” dagdag nito. Taas noong ipinagmalaki ito ng bata. Kahit mababa ang nakuhang grado, ayos lang si Yuri. Inisip niya na lang na pinaghirapan niya ito.

Nang magkaroon ng **online discussion** ang klase ay tinanong ni Mrs. Tombado ang mga bata tungkol sa kanilang ginawa. Namula habang hiyang-hiya sa James dahil hindi siya makasagot. Hindi niya alam ang sasabihin dahil hindi siya ang gumawa. Palakpakan naman ang lahat kay Yuri. Mahusay niyang naipaliwanag dahil siya mismo ang gumawa.

Mula noon ay napagtanto ni James na lubhang mahalagang maging matapat sa mga gawaing pampaaralan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Sagutin ang mga tanong. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

1. Ano ang ipinagawa ni Mrs. Tombado sa mga mag-aaral?
2. Ano ang ginawa ni James?
3. Ano ang ginawa ni Yuri?
4. Sino sa kanila ang kapuri-puri na dapat mong tularan? Ipaliwanag.
5. Anong mahalagang aral ang natutuhan ng mga bata na dapat mo ring malaman?

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Ano anong gawain ang nagpapakita ng pagiging matapat. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

KILOS NG MATAPAT

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Tukuyin kung ang sitwasyon ay pagpapakita mo ng katapatan at pakikipagkaisa sa mga gawaing may kinalaman sa pag-aaral. Lagyan ng tsek (/) ang patlang kung Oo at ekis naman (X) kung Hindi. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

- _____ 1. Tinatapos ko muna ang aking mga aralin at gawaing bahay bago ako maglaro.
- _____ 2. Ipinauubaya ko sa aking kapatid ang paggawa ng pangkatang proyekto namin upang maayos ang ipapasa naming sa aming guro.
- _____ 3. Sa katapusan pa naman ipapasa ang aming proyekto sa EsP kaya hindi ko na muna ito gagawin. Uunahin kong mag **level-up** sa laro sa cellphone ko.
- _____ 4. Hindi muna ako manonood ng K-drama ngayong gabi. Kailangan kong mag-aral para sa mga pagsusulit.
- _____ 5. Kung may kakayahan ako at gamit, makikipag-usap ako sa ka-klase ko upang makipagtulungan sa mga gawain.

A

Ang matuto ay isa pangunahing dahilan kung bakit ka nag-aaral. Ang mga kaalamang matutuhan mo dito ay magagamit mo sa kasalukuyan at hinaharap. Hindi lamang ang isip ang hinuhubog dito kundi ang pagkakaroon ng mabuting pag-uugali.

Ang pagkamatapat sa lahat ng pagkakataon ay nararapat na maipakita ng batang tulad mo. Dapat mo itong magawa sa lahat ng panahon at pagkakataon. Isaisip lagi na kahit walang nakakakita ay dapat mong sabihin at gawin ang tama. Ika nga, “Honesty is the Best Policy”.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Sagutin ang mga sumusunod ayon sa iyong natutuhan sa araling ito. Isulat ang letra ng sagot sa iyong kuwaderno.

1. Ang pagsasabi ng katotohanan sa lahat ng panahon at pagkilos ng wasto o tama kahit walang nakatingin ay pagiging ____
A. matapat B. mabait C. masinop D. masipag
2. Ang mga sumusunod ay pagpapakita ng katapatan, MALIBAN sa ____
A. pagbabasa ng lahat ng nakapaloob sa mga aralin
B. paggawa ng mga gawain at hindi ito ipinagagawa sa iba
C. hindi pakikiisa ka sa mga pangkatang gawain at proyekto
D. pagtupad ng ipinangako o sinabing gagawin na mag-aaral
3. Naipakikita mo ang pagiging matapat sa pag-aaral kung ____
A. kinokopya mo lang ang sagot sa gawa ng iba
B. ipinagagawa mo ang lahat sa mga kapatid
C. nagsisikap kang matuto kahit nahihirapan
D. hinahayaan na lamang na hindi mag-aral
4. Naatasan si Gerry na maging lider ng pangkatang gawain kasama ang kamag-aaral na kapitbahay niya. Ipinaubaya na lamang niya sa mga ito ang paggawa. Ang ginawa niya ay ____
A. tama B. mali C. okay lang D. maayos
5. Ang dapat mong gawin sa prinsipyo o kasabihang “Honesty is the Best Policy” ay ____
A. kabisaduhin C. isapuso at isakilos
B. saulohin D. tingnan at basahin

Pagpapahayag ng Saloobin

WEEK

7

I

Aralin

Natutuhan mo sa nakaraang aralin ang tungkol sa katapatan sa paggawa sa mga gawaing pampaaralan. Naunawaan mo rin na mahalaga ang pagkakaisa upang matapos ang mga gawain. Nawa ay patuloy mong maipakita ito. Mamuhay ka na sinusunod ang prinsipyo ng **Honesty is the Best Policy**.

Sa linggong ito, ipagpapatutuloy mo ang pag-aaral tungkol sa konsepto ng katapatan. Sa pagkakataong ito, bibigyang pansin naman ang mga pananaw, opinyon o anomang masasabi mo tungkol sa isang bagay o paksa. Saklaw din nito ang mga nais mong ipahayag tungkol sa mga suliraning kinakaharap mo, ng iyong pamilya at maging ng pamayanan.

May lakas ka ba ng loob na sabihin ang iyong mga ideya? Tapat ka ba na ang iyong sinasabi ay siya ring laman ng iyong isip at puso tulad ng mga nasa larawan sa itaas?

Sa pagtatapos ng araling ito, ikaw ay inaasahang nakapagpapahayag nang may katapatan ng sariling opinyon o ideya at saloobin tungkol sa mga sitwasyong may kinalaman sa sarili at pamilyang kinabibilangan.

PIVOT 4A CALABARZON

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Ayusin ang mga ginulong letra upang makabuo ng salita na may kinalaman sa pagpapahayag ng saloobin. Basahin ang deskripsiyon upang matulungan kang mahanap ang sagot. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

1.

p	T	a	t	a
---	---	---	---	---

 - totoo
2.

n	o	y	n	i	p	O
---	---	---	---	---	---	---

 - saloobin o pansariling ideya o pinaniniwalaan
3.

a	r	M	h	a	a	n
---	---	---	---	---	---	---

 - dahan-dahan o hindi padalos-dalos
4.

R	e	s	t	o	p	e
---	---	---	---	---	---	---

 - paggalang
5.

a	t	n	a	P	g	a	a	p	g
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

 - pag-ako o pag-amin

D

Kaya mo bang ipahayag ang nais sabihin? Naglalakas loob ka bang punahin ang mga maling ginagawa ng iba?

Ang pagpapahayag ng saloobin ay ang pagsasabi ng iyong totoong naiisip at nararamdaman. Ito ay ang iyong mga puna sa sarili at sa iba na dapat maipalam. Layunin ng pagpapahayag ang makatulong upang makapagbigay linaw sa kaisipan, malaman ang katotohanan, makatulong sa paglutas ng mga suliranin at makatulong sa pagbabago ng tao tungo sa pagiging mas mabuti.

Sa kabilang banda, madalas ay ayaw ng mga tao na napagsasabihan. Karamihan ay nagagalit o kaya ay nagdaramdam kapag may punang binanggit tungkol sa kanila. Dahil dito, may ilang ayaw na ring magpahayag ng saloobin o damdamin sa takot na baka sila pa ang magmukhang masama.

Ikaw, magsasabi ka pa rin ng saloobin o hihinto na rin? Kung ikaw ang pagsasabihan ng iba, paano mo ito tatanggapin?

Narito ang mga dapat mong tandaan sa pagpapahayag ng iyong saloobin:

- magkaroon ng mabuting hangarin sa pagpapahayag
- pag-isipan munang mabuti ang sasabihin
- alamin muna ang katotohanan bago magsalita
- maging magalang sa kausap at ipakita ang respeto
- maging marahan sa pananalita upang hindi makasakit

Kung ikaw naman ang tatanggap ng opinyon o puna ng iba, kinakailangan mong:

- maging bukas ang puso at isipan sa pagtanggap
- ipakita ang paggalang sa kausap
- pag-isipan kung totoo ang puna o pahayag
- magpasalamat sa puna o payo
- gamitin ang puna upang makapagbago

Minsan ay masakit marinig ang katotohanan subalit kailangan mong magpakatatag. Mahirap man na punahin mo ang iba dahil baka maging simula ito ng hindi pagkakaunawaan, kailangang magawa mo ito ng maayos at maipaunawa. Pinakamahalagang maging tapat at totoo.

Maliban sa mga nabanggit, may naiisip ka pa bang maidaragdag sa mga ito? Gawin ang gawain sa ibaba.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Alin alin sa mga nabanggit ang kaya mong gawin sa pagsasabi at pagtanggap ng puna? Ano ano ang nais mo pang idagdag? Gawin ito sa iyong kuwaderno.

PAGSASABI	PAGTANGGAP	NAIS KONG IDAGDAG

E

Naranasan mo na bang magpahayag ng puna o makatanggap ng saloobin ng iba? Ano ang iyong ginawa?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Mag-isip ng isang karanasan na ikaw ay nagpahayag ng iyong saloobin o nakatanggap ng puna sa iba. Tungkol saan ito? Paano mo ito sinabi o hinarap? Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

<p>Ang karanasan ko sa pagpapahayag ng saloobin ay nang kausapin ko si _____.</p> <p>Sinabi ko sa kanya na _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____.</p>
--

<p>Ang karanasan ko nakatanggap ng puna ay iyong nanggaling kay _____.</p> <p>Ang naging reaksiyon ko ay _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____.</p>
--

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Suriin at tukuyin kung ang sitwasyon ay nagpapakita ng maayos na pagpapahayag ng sariling opinyon/ideya o saloobin at pagtanggap nito. Lagyan ng tsek (/) ang patlang kung Oo at ekis naman (X) kung Hindi. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

- _____ 1. Buong pagpapakumbabang tinanggap ni Zoren ang puna sa kanya na mainitin ang kanyang ulo. Nangako siyang magbabago.
- _____ 2. Sinabihan ni Jon si Nesley na mabagal magbasa at hindi na matututo pa. Habang ginagawa niya ito ay tumatawa pa siya.
- _____ 3. Ipinagsigawan ni Ricky sa mga tao na marumi at mabaho ang kanilang barangay.
- _____ 4. Umiyak si Lloyd nang mapagsabihan ng nanay sa maling ginawa.
- _____ 5. Kinausap ni Marj si Ivy upang paalalahanan na masamang magmura sa kapwa. Ipinaliwanag nito na hindi ito tama.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Ayain ang nanay o tatay na magbigay sa iyo ng puna. Ipakita ang tamang kilos sa pagtanggap ng puna. Isulat sa kuwaderno ang sinabi ng nanay at tatay at ang iyong naging tugon sa kaniyang sinabi.

A

Laging tatandaan na kaya ka nagpapahayag ng saloobin ay dahil gusto mong makatulong upang magbago ang isang tao. Siguruhing ikaw ay may paggalang o respeto habang sinasabi mo sa iba ang iyong opinyon o ideya.

Ikaw naman ay dapat marunong ding tumanggap ng puna mula sa iyong kapwa. Pakinggan mo ito gamit ang bukas na isip at puso. Gamitin mo ito upang mapaunlad ang sarili.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Sagutin ang mga sumusunod ayon sa iyong natutuhan sa araling ito. Isulat ang letra ng sagot sa iyong kuwaderno.

1. Ito ay ang pagsasabi ng iyong totoong naiisip at nararamdaman.
A. pagpapahayag ng saloobin   C. pagrereklamo sa iba
B. pakikipag-away sa iba   D. pagiging madaldal
2. Ang mga sumusunod ay pagpapakita ng tamang pagpapahayag ng saloobin, MALIBAN sa ____
A. pag-isipan munang mabuti ang sasabihin
B. alamin muna ang katotohanan bago magsalita
C. maging magalang sa kausap at ipakita ang respeto
D. maging marahas sa pananalita upang hindi makasakit
3. Kapag ikaw ay tatanggap ng puna mula sa iba, dapat na ____
A. gamitin ang puna upang makapagbago
B. ipakita ang paggalang sa kausap
C. magpasalamat sa puna o payo
D. lahat ng nabanggit
4. Nagalit si Kim ng bigyan ng payo ni Arianne na iwasan ang pagsasalita ng masama o pagmumura. Ang ginawa ni Kim ay ____
A. tama   B. mali   C. okay lang   D. maayos
5. Pinakamahalaga sa pagpapahayag ng saloobin ang maging ____
A. tapat at totoo   C. mapagkunwari
B. mapanakit   D. malihim at tahimik

Pagpapahayag ng Katotohanan

I

Aralin

Natutuhan mo sa nakaraang aralin ang makapagpapahayag nang may katapatan ng sariling opinyon o ideya at saloobin tungkol sa mga sitwasyong may kinalaman sa sarili at pamilyang kinabibilangan. Patuloy na maging matapat sa pagsasabi ng mga ito sa iba.

Sa huling linggo ng unang markahan, tungkol pa rin sa katotohanan ang pag-aaralan mo. Malamang ay naiisip mo na rin na sadyang napakahalagang matutuhan mo ito. Sa huli, hangad nitong maisabuhay mo na nga ang pagiging totoo sa lahat ng pagkakataon.

Nakapaloob sa araling ito ang mga kaalaman tungkol sa responsableng pagpapahayag ng katotohanan kagaya ng ipinakikita sa mga larawan. Kasama na rito ang iyong pananatiling tapat anoman ang kapalit nito.

Naranasan mo na bang magsabi ng totoo kahit ayaw mo sana? Ano ba ang pakiramdam mo tuwing kinakailangan mong maging tapat kahit na ikapapahamak mo ito o ng ibang tao?

Sa pagtatapos ng araling ito, ikaw ay inaasahang nakapagpapahayag ng katotohanan masakit man ito sa iyong kalooban.

Nasasabi mo ba ang katotohanan? Bakit mo ito kailangang sabihin? Ano ano ang mabuting maidudulot ng pagsasabi mo ng katotohanan?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Suriin ang pahayag na “Ang pagsasabi ng tapat ay pagsasama ng maluwa.” Ano ang kahulugan nito? Magtanong sa mga kasapi ng pamilya. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

D

Katulad ng natutuhan mo sa nakaraang aralin tungkol sa pagpapahayag ng iyong saloobin, dapat mo ring masabi ang katotohanan. Ang saloobin, opinyon o ideya ay maaaring tama o mali ngunit ang katotohanan ay nanatiling tama sa lahat ng pagkakataon.

Noong isang taon, nalaman mo na ang katotohanan ay kasingkahulugan ng mga salitang tama, tumpak, tunay, totoo, wasto, tiyak at naaayon. Kabaliktaran nito ang kasinungalingan, mali, hindi wasto, peke, at huwad. Malalaman ito sa pamamagitan ng pagsusuri o pagninilay.

Ayon sa kasabihan, “Ang pagsasabi ng tapat ay pagsasama ng maluwa.” Magiging maayos at masaya ang pakikitungo o relasyon kung nagsasabi ng totoo. Nangangahulugan ito na hindi nagsisinungaling ang bawat isa. Walang mangyayaring hindi pagkakaunawaan o pag-aaway.

Minsan, mahirap sabihin ang katotohanan. Maaaring makasasakit ito sa iyong damdamin at ganoon din sa iba. Gayonpaman, kailangan mong maging tapat at totoo. Maaaring mas maging malaking suliranin kapag hindi mo inamin o sinabi ang totoo. Maaari ring ikapahamak mo ito o ng iba. Kaya, makabubuting sabihin mo ito.

Ilan sa mga katotohanang dapat mong sabihin ay ang pag-amin sa pagkuha ng gamit ng iba, pangongopya o pandaraya sa mga aralin, pagsisinungaling sa mga kasapi ng pamilya.

Bakit nga ba mahalagang masabi mo ang katotohanan? Basahin ang kuwento ni Mack sa susunod na pahina.

Si Mack na Makatotohanan

J. Lopo

Habang nasa silid at nagdarasal ay umiiyak si Mack. “Lord, nagsinungaling na naman po ako, patawad po. Hindi ko po sinabi ang totoo na ako ang kumuha ng gamit ni ate. Nasira ko iyon at itinaapon kaya hindi na niya mahanap. Hindi ko na po uulitin iyon,” wika niya.

Sumagot ang tinig, “Oo, Mack, mali nga ang iyong ginawa. Mabuti at napag-isipan mo ito. Makatotohanan lamang dapat ang iyong sinasabi. Ano sa tingin mo ang dapat mong gawin?”

“Natatakot po ako na baka pagalitan niya ako. Baka hindi na rin po ako kausapin ni ate at tuluyang awayin ako. Mapapalo rin po ako tiyak ni nanay. Hindi ko po ito ibig mangyari,” tugon ni Mack.

“Minsan ay kailangan mong masaktan sa pagsasabi ng katotohanan. Kahit masakit ito, dapat mo pa ring sabihin dahil iyon ang tama. Mas magdudulot ng suliranin kong hindi ka magiging totoo,” sabi ng boses.

“Hindi ko po yata kayang aminin ang katotohanan,” saad ni Mack.

“Lakasan mo ang iyong loob. Kaya mo iyan,” payo ng boses.

“Opo, gagawin ko po. Sasabihin ko ang totoo anoman ang maging resulta nito, wika ni Mack.

Kinabukasan, inamin ni Mack sa ate niya ang nagawa at humingi ng tawad.

Niyakap siya nito at sinabing “Okay lang, Mack. Binabati kita sa pagiging totoo. Tama ang ginawa mo.”

PIVOT 4A CALABARZON

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Basahin ang mga nakalahad. Lagyan ng tsek (/) ang patlang kung ito ay tama ayon sa iyong natutuhan sa kuwento. Lagyan naman ng ekis (X) kung mali. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

- ____ 1. Si Mack ay nagsinungaling nang hindi aminin na kinuha niya at nasira ang gamit ng kapatid.
- ____ 2. Malakas ang loob niya na masasabi niya ang totoo.
- ____ 3. Natatakot siyang baka mapagalitan ng kapatid.
- ____ 4. Hindi naman masakit kung sasabihin ang katotohanan ayon sa boses na kausap ni Mack.
- ____ 5. Sa huli ay inamin niya ang totoo at humingi ng tawad sa kapatid.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Mag-isip ng mabuting dulot ng pagsasabi ng katotohanan at ang di-mabuting epekto ng hindi pagsasabi nito. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Magbahagi ng isang karanasan na nagpahayag ka ng katotohanan kahit ikaw ay nasaktan. Ibigay ang impormasyong hinihingi sa ibaba. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

Ang isang karanasan ko sa pagsasabi ng katotohanan ay _____

Masakit ito sa akin dahil _____

Ang mabuting naidulot nito ay _____

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Basahin at unawain ang bawat sitwasyon. Isulat ang Tama kung ang nakasaad ay pagpapakita ng tamang pagpapahayag ng katotohanan. Isulat naman ang Mali kung hindi. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

- _____ 1. Pinagsabihan ni Greg ang kapatid na si Valerie na hindi tamang mangopya ng sagot sa iba.
- _____ 2. Inamin ni Jonnel ang kasalanang nagawa ni Kelvin upang hindi mapahamak ang kaibigan.
- _____ 3. Sinabi ni Sunshine sa ama na maaga siyang natulog kahit ang totoo ay naglaro pa siya ng cellphone kahit gabing-gabi na.
- _____ 4. Itinuro ni Vanessa si Paul na nakabasag ng salamin kahit siya ang tunay na may gawa nito. Natakot kasi siyang mapagalitan ng ina.
- _____ 5. Nang tanungin ng ama kung lumabas ng bahay si Alyssa habang wala sila ay hindi nito sinabing nakipaglaro siya sa labas.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Pag-isipan ang gagawin mo kung ikaw ang nasa ganitong sitwasyon. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

SITWASYON	GINAWA NG BATA	GAGAWIN KO
1. Nakita ni Ryan na nandaraya si Ed sa pagsagot ng mga aralin. Tahimik lamang siya.	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
2. Alam ni Nora na sasama ang loob ng kapatid kapag nagsumbong siya sa nanay. Sinabi pa rin niya ang totoo.	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
3. Sinabihan si Mara ng tatay niya na huwag sabihing siya ang kumuha ng pera. Sumunod siya sa takot na paluin nito.	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____

PIVOT 4A CALABARZON

A

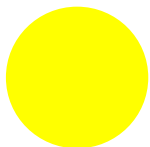
Bilang isang mabuting bata, kailangan mong maipahayag ang katotohanan. Masakit man ito para sa iyong sarili, sa iyong kapwa o sa kasapi ng pamilya, mas makabubuting maging tapat at totoo.

Mahirap mang gawin o sabihin, magkaroon ka ng lakas ng loob. Isipin lagi na ginagawa mo ito hindi lamang para sa iyong sarili. Nais mo lamang na maitama ang mali at huwag mauwi sa mas malaking suliranin. Tandaan na, “Ang pagsasabi ng tapat ay pagsasama ng maluwat.”

Gawain sa Pagkatuto Bilang 7: Sagutin ang mga sumusunod ayon sa iyong natutuhan sa araling ito. Isulat ang letra ng sagot sa iyong kuwaderno.

1. Ang pagsasabi ng ____ ay pagsasama ng maluwat.
A. maganda   B. tapat   C. mali   D. biro
2. Ang sumusunod ay kasingkahulugan ng katotohanan, MALIBAN sa ____
A. totoo   B. tama   C. wasto   D. kasinungalingan
3. Nakita mong itinago ni Jester ang tsinelas ng kapatid mo. Nang hinahanap na ito ay sinabi mong hindi mo alam. Ang ginawa mo ay ____
A. tama, upang maiwasan ang away o gulo
B. tama, upang hindi mapahamak si Jester
C. mali, dahil hindi ka nagsabi ng totoo
D. mali, dahil dapat inako mo ang kasalanan
4. Kung hindi ka magsasabi ng totoo, maaaring ____
A. mas lumala ang suliranin
B. hindi magbago ang kapwa
C. maulit pa ang pagkakamali
D. lahat ng nabanggit
5. Kung nakagawa ka ng kasalanan subalit alam mong maparurusahan ka, pipiliin mong ____
A. magsinungaling na lang   C. manahimik at itago ito
B. isumbong ang ibang tao   D. umamin at humingi ng tawad

Susi sa Pagwawasto

Week 1

I	A
<p>1a. Ice cream/sorbetes; 1b. Ma-kreama Company; 1c. Php 50.00; 1d. Agosto, 25, 2020</p> <p>2. Mapapa-uhmm sa sarap</p> <p>3. Depend sa iyonng sagot</p>	<p>1. A</p> <p>2. B</p> <p>3. B</p> <p>4. D</p> <p>5. D</p>
Susi sa pagwawasto 1	Susi sa pagwawasto 7

Week 2

D	E	A
<p>1. Tama</p> <p>2. Mali</p> <p>3. Tama</p> <p>4. Mali</p> <p>5. Tama</p>	<p>1. 😊</p> <p>2. 😊</p> <p>3. 😊</p> <p>4. 😊</p> <p>5. 😊</p>	<p>1. D</p> <p>2. C</p> <p>3. D</p> <p>4. C</p> <p>5. D</p>
Susi sa pagwawasto 2	Susi sa pagwawasto 3	Susi sa pagwawasto 5

Weeks 3-4

D	E	A
<p>1. kapangyarihan;</p> <p>7. sipag; 8. ibahagi;</p> <p>9. mithiin;</p> <p>10. lakbay;</p> <p>2. halaga;</p> <p>3. tiyaga; 4. tiyaga;</p> <p>5. kawilihan;</p> <p>6. positibo</p>	<p>1. Tama</p> <p>2. Mali</p> <p>3. Tama</p> <p>4. Tama</p> <p>5. Mali</p>	<p>1. A</p> <p>2. B</p> <p>3. A</p> <p>4. C</p> <p>5. D</p>
Susi sa pagwawasto 2	Susi sa pagwawasto 4	Susi sa pagwawasto 6

Weeks 5-6

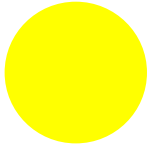
D	E	A
<p>1. gawin sa pagkatuto</p> <p>2. naglaro</p> <p>3. nagbasa at gumawa</p> <p>4. Si Yuri. Masipag mag-aral</p> <p>5. Magkaroon ng kawilihan sa pag-aaral</p>	<p>1. /</p> <p>2. X</p> <p>3. X</p> <p>4. /</p> <p>5. /</p>	<p>1. A</p> <p>2. C</p> <p>3. C</p> <p>4. B</p> <p>5. C</p>
Susi sa pagwawasto 2	Susi sa pagwawasto 4	Susi sa pagwawasto 5

Week 7

I	E	A
<p>1. Tapat</p> <p>2. Opinyon</p> <p>3. Marahan</p> <p>4. Respeto</p> <p>5. Pagtanggap</p>	<p>1. /</p> <p>2. X</p> <p>3. X</p> <p>4. X</p> <p>5. /</p>	<p>1. A</p> <p>2. D</p> <p>3. D</p> <p>4. B</p> <p>5. A</p>
Susi sa pagwawasto 1	Susi sa pagwawasto 4	Susi sa pagwawasto 6

Week 8

D	E	A
<p>1. /</p> <p>2. X</p> <p>3. /</p> <p>4. X</p> <p>5. /</p>	<p>1. Tama</p> <p>2. Mali</p> <p>3. Mali</p> <p>4. Mali</p> <p>5. Mali</p>	<p>1. B</p> <p>2. D</p> <p>3. C</p> <p>4. D</p> <p>5. D</p>
Susi sa pagwawasto 2	Susi sa pagwawasto 5	Susi sa pagwawasto 7

Sanggunian

Department of Education. 2016. "K to 12 Edukasyon sa Pagpapakatao Gabay Pangkurikulum." *lrmds.deped.gov.ph*. Accessed April 2, 2020. <https://lrmds.deped.gov.ph/detail/5451>.

Department of Education. 2016. K to 12 Edukasyon sa Pagpapakatao Learner's Material for Grade 5.

Department of Education. 2020. Most Essential Learning Competencies in Edukasyon sa Pagpapakatao.

Department of Education. 2020. Revised MELC sa Edukasyon sa Pagpapakatao. RM 306, s. 2020 Corrigendum to the Enclosures in Regional Order No. 10, s. 2020, Re: Implementing Guidelines on the Implementation of MELC PIVOT 4A Budget of Work (BOW) in all Learning Areas for Key Stage 1 - 4

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education Region 4A CALABARZON

Office Address: Gate 2 Karangalan Village, Cainta, Rizal

Landline: 02-8682-5773, local 420/421

Email Address: lrmd.calabarzon@deped.gov.ph

Save the Children